

Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості

Іграшки з глини

Ольга Преображенська,
керівник гуртка «Першоцвіт»

Слов'янськ – 2023 р.

Іграшки з глини

Найбільш масовою народною іграшкою, яка виготовлялася в умовах промислів, є іграшка з глини. Освоєння глини як матеріалу для створення необхідних ужиткових речей та будівельних матеріалів стало важливим етапом культурного розвитку людства. На цьому етапі з'явилися перші не утилітарні пластичні витвори з глини, які стали прообразом майбутньої іграшки.

Глиняні забавки сягають ще часів Трипілля і є одними із найдавніших в нашій народній культурі. Трипільська кераміка базувалась на сільськогосподарських мотивах: статуетки богині родючості, фігурки домашніх тварин (вівці, коні, бики), макети транспортних засобів та будинків.

Трипільська кераміка, IV тис. до н.е.

Активного розвитку цей вид народної культури зазнав у наступні епохи. Це й численні види свищиків, фігурки тварин – коники, олені, цапи, свині, психики та рибки, вершники на конях та «барині» і «панночки-наречені» у яскравих нарядних сукнях, колисочки з немовлятами та чортики.

Надзвичайно розповсюдженими були й так звані «монетки» або «дріб» – керамічні моделі посуду: крихітні макітри, глечики, тарілочки, чайнички. На ярмарках минулого-позаминулого століття вони продавалися тисячами та коштували одну копійку, звідси й назва.

Глиняні іграшки-музиканти.

Оскільки глина є м'яким та пластичним матеріалом, до виготовлення керамічних забавок часто долучалися діти. Така робота була важливим елементом народної педагогіки, вона не тільки розвивала навички роботи із глиною, але й прищеплювала важливі якості: старанність та наполегливість в досягненні хорошого результату.

Глиняна лялька.

Найвідомішими українськими гончарними забавками були іграшки з Опішні на Полтавщині, найуживанішим сюжетом яких були сюжети із природи, народний побут, фантастичні, наприклад – звірята, які танцюють та грають на музичних інструментах.

Опішнянська глиняна іграшка.

Форми багатьох сучасних іграшок залишилися майже незмінними з тих давніх часів. Змінилися функції - з культових на ігрові. Нині ж ігрові функції поступаються місцем художньо-естетичним та функціям раритетної колекційної речі.

Інструкційна карта

Інструменти і матеріали:

- Глина
- Тарілка
- Шпажка дерев'яна
- Пензлик
- Склянка з водою
- Фарби

№ з/п	Послідовність виготовлення	Графічне зображення
	Зразок виробу	

1	Виготовляємо з глини пташку: формуємо по черзі тулуб, шию, голову, дзьоб, хвіст	
2	Змочуємо пензлик водою та вирівнюємо поверхню тулуба	

3	Промальовуємо шпажкою крило, смужку на шиї дзьоб та очі. Залишаємо висихати	
4	Розфарбовуємо пташку фарбами за зразком. Залишаємо підсихати	

Інструкційна карта

Дракон

Інструменти і матеріали:

- Глина
- Тарілка
- Шпажка дерев'яна
- Пензлик
- Склянка з водою
- Фарби

№ з/п	Послідовність виготовлення	Графічне зображення
-------	----------------------------	---------------------

	Зразок виробу	
1	<p>Виготовляємо з глини дракона: формуємо тулуб, шию, голову, лапи, хвіст, вуха, крила. Змочуємо пензлик водою та вирівнюємо поверхню тулуба</p>	
2	<p>Промальовуємо шпажкою морду дракону та візерунки по тулубу. Залишаємо висихати</p>	

		
3	Розфарбовуємо дракона фарбами за зразком. Залишаємо підсихати	